

Det Falsterske Digelag
Hr. Mogens Mikka

Kystdirektoratet
J.nr. **skal journaliseres**
Ref. Karl-Søren Geertsen
24-09-2024

Det Falsterske Dige – digesyn efteråret 2024

Tirsdag d. 24 september 2024 afholdtes digesyn med deltagelse af digelagsformanden Mogens Mika, bestyrelsen, opsynsmand Thomas Poulsen, Aksel Lindhardt, Hanne Lohse, Benny Ellekjær, Torben Aalborg, Carl-Viggo Nielsen og Karl-Søren Geertsen, Kystdirektoratet. Diget blev besigtiget udvalgte steder, fra syd til nord.

Samlingsmøde på Hotel Nørrevang:

Der mødtes på Hotel Nørrevang i Marielyst, hvor dagens program blev gennemgået.

Dette er det første digesyn efter den store stormflod i oktober 20-21 2023. Kystdirektoratet besigtigede skaderne efter stormfloden d. 25 oktober 2023, hvor opmålinger blev foretaget af erosionsskår ved Gedesby og Elkenøre (udtalelse blev udarbejdet af Kystdirektoratet) samt anbefalinger til udbedring af skaderne blev forelagt.

Generelt set har kyststrækningen langs det Falsterske dige været hårdt ramt under stormfloden oktober 2023, hvor forlandet bestående af et klitlandskab er rykket i gennemsnit 10-12 m tilbage. Nogle steder op til 20 m.

I 2023 og efter stormen i 2024 er det strandfordret i begge ender af det Falsterske dige. I syd er der i 2024 fodret med en mængde på 50 m³ pr løbende meter fra Birkemosevej og 2,6 km nordpå. I nord er der fodret med tilsvarende mængde over en strækning på 2,750 km fra Havløkke og sydpå. I alt er der strandfodret for knap 37 mio kr, med Rhode Nielsen som entreprenør.

Der blev nævnt at man har et foreløbig skitseprojekt i en høring hos kommunen i håb om kystbeskyttelse langs dele af digestrækningen. Skitseprojektet omhandler en skråningsbeskyttelse af for skråningen som en forstærkning i mod de helt store hændelser. Stenkastningen vil blive overlagt med sand og dækket over tid af naturligt vegetation.

Birkemosevej:

Stort tilbagerykning af klitten, 10-12 m, hvor flodskarn er synlig på bagsiden af den tilbageværende forreste klitrække, der vidner om overskyl fra bølger.

Som nævnt ved tidligere digesyn, er der stadig fokus på at vedligeholde det mere spinkle lerdige, som strækker sig fra det egentlige dige og løber ind til terræn, ved klintekysten i syd ved Gedser Fyr. Dette dige er centralt i forhold til at det store dige ikke oversvømmes bagfra. Vedligehold indebærer nedtagning af buske og vegetation, græsslåning.

Græslandet står nyklippet, der mangler stadig at få færdiggjort klipningen af dele af for og bagskråningen.

Flot strandbredde. Stranden er blevet skrabet for at jævne huller og bunker ud efter sandfodringen, for at få en mere skrånende strand efter strandfodringen. Dette er ikke en anbefaling fra Kystdirektoratet.

Der er tegn på reetablering af marehalm i klitfoden.

Sortevej (nord for):

Stor tilbagerykning af klitten 8-10 m.

Her har man ryddet for gyvel og større træer (>10 cm i diameter). Tjørn får lov at blive stående indtil >10cm i diameter. At lade Tjørn stå er ikke en anbefaling fra Kystdirektoratet.

Der er i baglandet problemer med stigende grundvand. Det er først sidst på sommeren at katastrofevejen ikke er mættet ved vand. Der fremgår også sætninger på digets bagskråninger, disse ses at sammenfalde de steder med meget lavt terræn på digets bagside.

Forvasken

Stor tilbagerykning af klitten, 10-15 m.

Her er der kørt lerjord på for en del år siden og dette fremgår tydeligt på græslandet. Her er græslandet af en langt bedre karakter end længere sydpå, hvor der er meget sandet jord.

Græslandet er fint holdt, man er ikke helt færdig med at slå endnu. Man forventer at slå fra kronen og ned af for skråningen, til klitlandskabets begyndelse (18- 20 m) søværts fra kronen. Bagskråningen bliver slået helt.

Der er meget vådt på bagsiden, blank vand er synligt (sø) lige bagved diget.

Havlykkevej (nord):

Sandfordret i 2024 med en mængde på 50 m³ pr løbende meter over en strækning på 2. 750 km i sydlig retning.

Stranden er bred. Der ses en erosions skrænt i fodringssandet på 0.5-1 m højde. Så siden fodringen er der eroderet omtrentlig en 1 meter over sommeren. Det må forventes at der eroderes en del på dette sted, da det er den nordlige afslutning af diget. Her er kysten karakteriseret som en tilbagerykningkyst, med et stejle kystprofil, hvorfor erosion er en naturlig proces.

Der er et fint græs og fint holdt. Man kan godt se at diget er mere jord/lerholdigt i denne ende og derfor er vegetationen stærkere rodfæstet.

Generelt/opsummering:

Grundet oktober 2023 stormfloden har kyststrækningen langs det falsterske dige oplevet store tilbagerykninger 10-12 m, op til 20 m. Det fremgår tydeligt at forlandet er reduceret og at den højeste del af klitten er eroderet. Kystdirektorat anbefaler at man foretager en opmåling af havbunden og sammenligner med den man fik lavet af COWI før stormfloden. Dette for at se om der er tilvækst af mægtigheden af revlerne. Det skal nævnes, at det eroderede sand under stormfloden i Oktober ikke der forsvundet fra sedimentregnskabet, men omfordelt. Da der efter strandfodringen i 2023 og 2024 er tilført sand til systemet. Det må forventes, forudsat at vi får nogle mere rolige vintre, at klitterne igen vil udvikles, grundet den bredere strand og i takt med tilvæksten af marehalm.

I forhold til det skitseprojekt omhandlende forstærkning af for skråningen med skråningsbeskyttelse på dele af diget, bør man foretage en mere dybdegående styrke vurdering af diget med den resterende klit og hvor søopmåling tydeliggør revlernes tilstand, for at vurderer om behovet er der. Her kan Kystdirektoratet henvise til den styrkevurdering af diget, som blev lavet i 2015 af Andreas Kortenhuis. Kystdirektoratet anbefaler også at få belyst hvad diget rent faktisk består af, da nye styrkeberegninger med inddragelse af digets materialesammensætning må forbedre den daværende styrkevurdering. At have et tilbagetrukket dige med et forland af klitlandskab er en naturlig robust beskyttelse i mod stormflod. Kystdirektoratet vurderer at denne løsning må være at foretrække uden tilføjelse af passiv hård kystbeskyttelse. Kystdirektoratet vurderer at løsningen med de to sidste års signifikante strandfordringer, som over tid vil forstærke klitterne igen, er den rigtige løsning på en kyststrækning som denne.

Kontingentet stiger i 2025 med ca. 900 kr til ca. 1400-1500 kr. pr. husstand, så digelaget kan tilbagebetale det lån som er etableret til strandfodring.

Digekronen står stadig flot efter anlægsarbejdet af cykelstien.

Der er flere trædespor, som kræver observation og kræver fremtidig afbødning med evt. udlægning af halm, tilstedeværende tang eller befæstning med slotsgrus.

Rydningsarbejdet af træer og buske forsættes, der var ikke mange nye træer på for skråningen.. Græssets tilstand varierer langs digestrækningen, i syd er der meget sandet materiale og derfor har græsset ikke nær så godt fat som de dele af dige hvor der har været kørt jord på. Græsslåningen er ikke færdig, men forventes færdig inden stormflodssæssonen for alvor starter. Der slås græs på bagskråningen og ned ad for skråningen ud til hvor klitterne begynder.

Digesynet gav ikke anledning til yderligere bemærkninger

Næste digesyn skal ske i foråret 2025.

Med venlig hilsen

Karl-Søren Geertsen
21 78 08 49
karlg@kyst.dk